

20 yılını Türk balesine verdi N. De Valois'in anıları

Yirmi yıl önce Türkiye'ye gelerek bale çalışmalarına başlayan ve Türk balesini bugünkü durumuna getiren Ninette De Valois'ya geçen hafta için de bir armağan verilmiştir.

Yetiştirdiği genç sanatçılar, «Sylvia» balesinin galasından sonra, bu armağanı balemizin kuru cusuna vermişlerdir.

İkinci Dünya Savaşından sonra yurdumuza gelen Valois'nin bir parlamento üyesi ile görüşmesi sırasında, Türkiye'de bir bale okulunun kurulması fikri ortaya çıkmış ve yapılan temaslardan sonra Ninette De Valois Türk Balesini kurmak için çalışmalarına başlamıştır.

Değerli sanatçı 20 yıl önceki anılarını şöyle anlatmıştır:

«Benim için çok heyecanlı bir andı. İstanbul'a geldiğim de bale çalışmalarıyla hiç bir ilgim yoktu. Yapılan görüşmelerden sonra 25 çocuğu bir araya toplamamız gerekti. Topladığımız bu çocuklar, ailelerinin bale eğitimi görmelerini arzuladıkları çocuklardı.

muz için genel yargı, repertuarlarında çeşitli ve zengin oyunlara sahip olduklarıdır.»

TÜRK BALESİ

Ninette De Valois, geleceğin önemine işaret ettikten sonra Türk balesinin yakın bir gelecekte tamamen kendi disine özgü bir repartuara sa-

hib olmasının gerekliliğini bildirerek bugünkü durum için şunları söylemiştir:

«Şimdi Güney Afrikalı genç bir koreograf Richard Glasstone, ilginç bir prodüksiyonla Sylvia balesini sahneye koymaktadır. Böylece ilk kez tanınmış klâsik bir eserin Türk balesine göre ko-

reografisi yeniden düzenlenmiş oluyor. Bundan sonra yedi yıl önce oynanmış olan Coppelia'yı yeniden gözden geçireceğiz. Yedi yıl önceki ve şimdiki Coppelia.. bu iki prodüksiyon arasındaki fark, aradaki korkunç ilerlemeyi en iyi şekilde gösterecektir. Gelecek onların elindedir.»

DAME NINETTE DE VALOIS — 20 yıldan beri Türk balecilerini çalıştıran Ninette De Valois'ya öğrencileri bir armağan verdiler. Resimde sanatçı onlarla birlikte sahnede görülüyor.

İstanbul'da kurmuş olduğumuz bir okulda çalışıyorduk. Çocukları topladım. Baleyeye uygun mu değil mi diye, ayaklarına bakıyordum. Onların bale hakkında bir şey bilmemeleri beni çok şaşırttı. Böyle bir durumda işe başlamak, 9 yıl sonra ne olacağını bilmeden, bu çocukların tahsil ettirilmesi, giydirilmesi, öğrenim görmesi demekti. 9 yılın sonunda onları büyük kaabiliyet olarak karşımızda görebileceğimiz gibi, bunun tam aksi de olabilirdi. Bu, bir riskin altına girmek demekti. Çünkü 9 yılın sonunda her şey olabilirdi.

İdarecilerin de olumlu hareketi oldu. Konservatuar geliştirildi. Çocuklara öğrenim devresinden sonra tiyatrodaki bir gelecek sağlandı. Tabii istediğimiz bir çok şey daha vardı. İlerlemek istiyorduk. Onları da daha zengin görmek istiyordum. Daha iyi stüdyolar istiyordum. Bu arada pek çok şeyler de yapmak istiyorduk. Bu kadar çok şeyi isterken onlara, bütün çocuklukları boyunca neler verebileceğimizi gözden uzak tutmamak gerekti. Şimdi düşünüyorum da, bütün isteklerimiz ve yaptıklarımız takdir değer şeylermiş.»

20 yıldan beri çalıştırdığı Türk öğrencileri hakkında çok müsbet hisler duyan Nette De Valois, onlar hakkında düşüncelerini sıralı olarak şöyle demektedir:

«Türklerin büyük kaabiliyetlerini hissediyorum. Kullakları müzik için çok uygun. Ayrıca yaptıkları her işte de canlı ve ataklar. Oynadıkları klâsik eserlerde, alışılmış için çok ötesinde bir düzene erişiyorlar. Koreoğrafisini yaptığım modern İngiliz Balesi Rake's Progress onların üstün kaabiliyetlerini ortaya koymuştur. İki yıl önceki Türk Balesi Çeşme Başı'nda haklı olarak büyük başarı kazanmıştır. Bale topluluğu-